

Vesna Leskošek

TRGOVANJE S TELESI IN DUŠAMI ŽENSK NA SLOVENSLEM DO KONCA 19. STOLETJA

Doc. dr. Vesna Leskošek je predavateljica na Fakulteti za socialno delo in raziskovalka na Mirovnem inštitutu v Ljubljani.

Zahodne raziskovalke spola so postavile tezo, da so bile ženske v zgodovini obravnavane le kot telesa, ki služijo domovini (z rojevanjem otrok) in gospodarju (kot žene in gospodinje). To tezo potrjujejo tudi slovenska raziskovanja zgodovine žensk, ki odkrivajo ideologije in prakse reduciranja žensk na njihova telesa. Na Slovenskem najdemo zapise o trgovanju z ženskami že v prvih stoletjih našega štetja. Najprej so z trgovali s sužnjami, pozneje z nevestami, ves čas pa so ženske uporabljali za trgovino z »belim blagom«, ki ostaja ena glavnih skrbi različnih mednarodnih organizacij še danes. Ženske so za njihov upor kaznovali ostreje kot moške, kajti njihovo dejanje je bilo dvojni greh. Poleg pisanih zakonov so prekršile tudi nezapisane – z vstopom v javnost so spreminjale vlogo, ki jim je bila predpisana v zahodni kulturi, zato so morale plačati dvojno ceno. Huje so jih kaznovali v protireformacijskih pogromih, čarovnice so množično morili in sežigali, nezakonske matere so preganjali, kamenjali in zasramovali, na čelo teh množičnih pomorov pa se je postavila katoliška cerkev, ki je bila hkrati tudi najvišja moralna instanca pri določanju in zapovedovanju ženskosti.

Ključne besede: ženska zgodovina, obredi, kaznovanje.

Gorazd Meško

SOCIALNA KRIMINALNA PREVENCIJA – VIZIJA ALI UTOPIJA?

Dr. Gorazd Meško je docent za kriminologijo in prodekan za raziskovalno dejavnost na fakulteti za policijsko-varnostne vede, Univerza v Mariboru, in sodelavec Inštituta za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani.

Avtor izhaja iz domneve, da je edina prava primarna preprečitev kriminalitete socialna preprečitev, ki vsebuje odpravljanje ključnih družbenih problemov in zmanjševanje neenakosti, nizke ravni izobrazbe, nezaposlenosti, ekonomske deprivilegiranosti ipd. Socialnoproventivni ukrepi se izvajajo na dolgi rok in v nasprotju s situacijskimi preventivnimi ukrepi, ki se usmerjajo le na situacije kaznivih dejanj in oviranje možnih storilcev, v večji meri poudarjajo človekovo dostojanstvo in spoštovanje človekovih pravic. Poleg tega gre pri tem tudi za reševanje socialne problematike in oblike pomoči in podpore t. i. družbenemu podrazredu, ki vse bolj postaja lastnina institucij formalnega družbenega nadzorstva.

Ključne besede: vzroki kriminalitete, človekove pravice, policijsko delo, politika.

Žarko Tepavčević

ZAKONSKA ZVEZA IN SPOLNOST V KATOLIŠKI DOKTRINI

Mag. Žarko Tepavčević, univerzitetni diplomirani socialni delavec, je višji svetovalec na področju družine na Centru za socialno delo Ljubljana – Šiška.

Rimskokatoliška cerkev (RKC) je že od začetka bistveno vplivala na način življenja v celotni družbi. Ves čas se je vmešavala v urejanje odnosov med spoloma. Njeni nauki so bili podlaga za ohranitev spolne neenakosti in diskriminacije žensk. Pri tem se je nenehno soočala z vprašanjem zakonske zveze in družine in med tema dvema institucijama še danes ne razlikuje. Katoliška doktrina ima zakonsko zvezo za sveto skupnost. S cerkveno poroko se ustanovi dosmrtna življenjska skupnost zakoncev, ki je nerazvezljiva. Po pojmovanju RKC je spolni odnos dovoljen le, kadar je namenjen zaploditvi ali pa kot izpolnitev zakonskih dolžnosti. RKC zavzema odklonilno stališče do splava in do kakršne koli kontracepcije razen naravne. Prav tako nasprotuje umetni oploditvi, saj po njenem ne

POVZETKI

ustreza pravilni obliki zaploditvenega spolnega odnosa. Po njenem nauku Bog daje življenje in ga jemlje, zato je vsakršno poseganje človeka na ti področji nedopustno in nemoralno.

Ključne besede: identiteta družine, kontracepcija, splav, umetna oploditev.

KONGRES SOCIALNEGA DELA 2001

Francka Premzel

UREJANJE STIKOV MED NASILNIM OČETOM IN OTROKOM IZ PERSPEKTIVE ŽRTVE

Francka Premzel je diplomirana socialna delavka, zaposlena na Centru za socialno delo Maribor, Varna hiša Maribor.

V prispevku, ki temelji na praktičnih izkušnjah, avtorica poudari pomen upoštevanja otrokove perspektive pri urejanju stikov z očetom, kadar je prisotno nasilje. Poskuša utemeljiti, zakaj je zmotno mišljenje, da otrok ni vpleten, da se očeta ne boji in da si stike želi. Nezdružljiva skrb in želja po otroku je velikokrat edina mogoča manipulacija in način vzpostavitve stika s partnerko, ki se je zaradi nasilja umaknila. Nezaupanje, strah in nemoč spremljajo otroka in mu onemogočajo govoriti o stvareh, ki se jim zelo dolgo prav tako izmikajo odrasli.

Ključne besede: strah, nemoč, občutek krivde, nezaupanje.

PRIPOVEDOVANJE, POSLUŠANJE, BELEŽENJE IN SPREMINJANJE ZGODB

Lea Šugman Bohinc

PRIPOVEDOVANJE ZGODB V SOCIALNEM SVETOVANJU IN PSIHOTERAPIJI

Dr. Lea Šugman Bohinc je asistentka na Visoki šoli za socialno delo Univerze v Ljubljani.

Čeprav je Freud opredelil terapijo kot razgovor, je tako razumevanje z razvojem poznejših psihoterapevtskih teorij poniknilo v nerefektirano samoumevnost. Šele svetovalne in terapevtske smeri postmoderne usmeritve postavljajo refleksijo o socialnem svetovanju in psihoterapiji kot razgovoru vzajemno opazujočih se in novo zgodbo soustvarjajočih sogovornikov v središče svojega konceptualno-metodološkega okvira. V narativno pojmovanem socialnem svetovanju in psihoterapiji tako namesto o poslušanju govorimo o poslušanju zgodb, saj razumemo zgodbo kot pomensko enoto, ki okvirja našo izkušnjo in skoz katero to svojo izkušnjo interpretiramo. Različni avtorji pripovedujejo različne zgodbe o pripovedovanju zgodb v socialnem svetovanju in psihoterapiji in za svojo pripoved uporabljajo besednjake, ki se razlikujejo glede na temeljno epistemološko predpostavko opazovalčeve ločenosti od opazovanega sistema oziroma njegove vključenosti v sistem, ki ga opazuje. Besednjak postmodernih, hermenevtičnih terapevtskih smeri s konca dvajsetega stoletja je slovar klientovih zgodb, podeljenih v razgovorih s svetovalci ali terapevti in razvijajočih se v smeri zelenega razpleta problema, v smeri soustvarjanja novih analogij in metafor, tj., v smeri na novo, bolj zadovoljivo napisane skupne zgodbe svetovalca ali terapevta in klienta.

Ključne besede: soustvarjanje, postmodernizem, hermenevtična epistemologija.